

SPORT VE STAROVĚKU

- ZÁKLADNÍ POJMY: třídní otrokářská společnost
patriarchální / klasické otrokářství
vznik vědy a školní výchovy
- NOVUM: diferencovanost sportu (*sociální, biologická*)
primárnost vojenské přípravy
vznik teorie sportu a systematické přípravy
vznik pravidelných soutěží (*OH*)
vznik speciálních objektů (*stadiony, hipodromy, palaistry, gymnaziá, kolosea, koupele*)

SPORT V OTROKÁRSKÝCH STÁTECH

- **EGYPT**

- **INDIE**

- **ČÍNA**

- **JAPONSKO**

- gymnastika, akrobacie, plavání, zápas, šerm, lukostřelba, lov, veslování, běh, jízda na koních a vozech
- požadavek harmonické výchovy (5+5), joga-sutra (*ásany*), pozemní hokej, plavání
- gymnastika (*kung-fu, do-ni, solin, taj-dzi, ušu*), lukostřelba, kopací hra, jezdecké pólo, džiu-džicu
- sumo, kendo, kemari, dakiu

SPORT V ANTICE

- **ŘECKO**

- Ideál kalokagathie – ucelený systém sportu a výchovy
- Diskriminace otroků a žen (s výjimkou Sparty)
- Pravidelná cvičení a soutěže ve speciálních zařízeních (panhelénske hry)
- Trenéři, trénigové metody (Ikkos...), speciální cvičitelé
- Prostředky: vojenská příprava, atletika, jízda, zápas, box, plavání, veslování, hry (pohybové, míčové, bojové), tanec,

- **ŘÍM**

- I. Vojenská příprava, plavání, míčové hry, Ludi (Romani, Graeci,...)*
- II. Gladiátorské hry – ludi bestiani, dostihy a vozatajské závody, koupání, nástup křesťanství*

VÝCHOVA V ANTICKÉM ŘECKU

SPARTA

- Dominance vojenské přípravy (vojenský výcvik, otužování, rozvoj síly, základy čtení a psaní)
- Státní výchova včetně dívek
- Výchova k úplné oddanosti státu a slepá poslušnost
- Průběh:
  - 7. – 14.r. – státní ústav
  - 15. r. – zkušební rok
  - 16.-20.r. – efebie = eiréni
  - 20.r. – oddíl efébů – voj. služba
  - 30.r. – plnoprávný občan

ATHÉNY

- Úsilí o všestranný rozvoj (fyzická, mravní, rozumová) - kalokagathie
- Soukromná výchova bez dívek (gramatika, muzika, gymnastika)
- Průběh:
  - 7. – 14. d. soukromný ústav (palaistra)
  - 18.-20.r. – efebion (voj. výcvik + služba + zkoušky (gymnasion))
  - 18. r. – věk dospělosti

OSOBNOSTI STAROVĚKU

(kněží, filozofové, lékaři, historici, literáti, politici)

- ČÍNA: Lao-C', Konfucius, Tamo
- **INDIE: Patandžali**
- ŘECKO: Homér, Plutarchos
Lykurgos, Solón
Sokrates, Platón, Aristoteles
Hippokrates,
Ikkos z Tarentu,
- **ŘÍM: Galenos**

GLADIÁTORSKÉ HRY (glaudius = meč)

VÝVOJ:

- Etruský původ – pohřební slavnosti
- Etruská kultura vliv na římskou (založení Říma v 8. stol.)
- 264 př.n.l. – první doložené hry v Římě – 6 gladiátorů / počet postupně narůstal
- 105 př.n.l. – první hry na státní náklady (panem et circenses)
- 200 n.l. – zákaz vystupování žen
- 4. stol. n.l. – až 175 dní
- 404 n.l. – definitivní zákaz her
- 523 n.l. – poslední hry

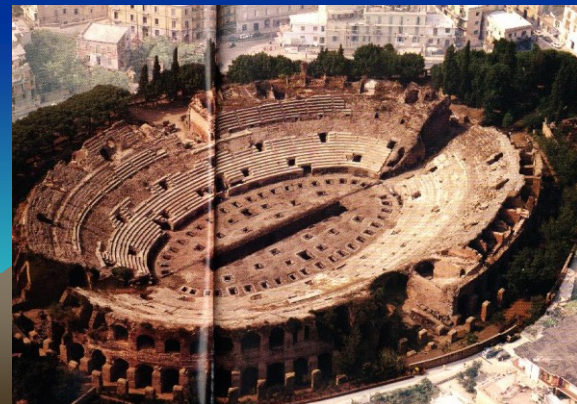
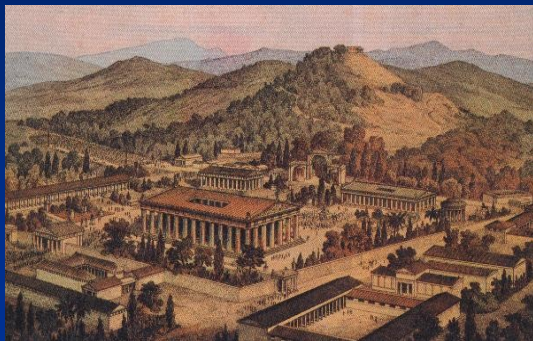
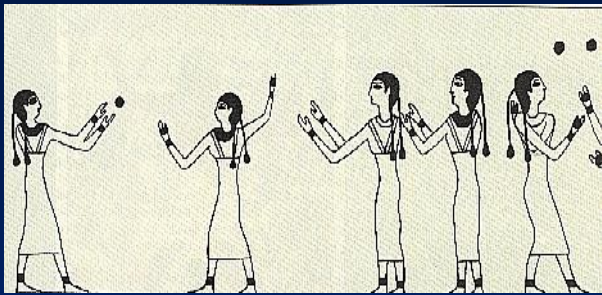
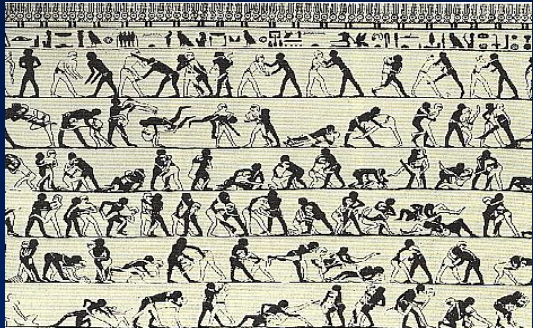
DRUHY HER

- suboje jednotlivců a skupin
- venatio – boje se zvířaty
- naumachie – napodobeniny námořních bitev

DĚJIŠTĚ A VÝZBROJ

- náměstí; divadla; hipodromy; amfiteátry (80 n.l. – Colosseum)
- meč, - krátký i dlouhý, štít, trojzubec, dýka, kopí, luk, laso, oštěp, bič

ANTICKÉ ŘECKO

